

vite, ki se v armadi godijo, odpraviti. To stišče je v imenu naših poslancev povdarjal poslanec Brodar.

Slovensko ljudstvo sodi samo: Ali hočemo prav ali ne!

Dvanajstine in izmišljeni proračun.

V oktobru praznujemo četrto leto, odkar smo si ustvarili svojo državo, in danes, ko se bliža ta obletnica, nas obdaja čudni občutki: kamorkoli pogledamo, bodisi na Češko, v Avstrijo, Bolgarijo, Nemčijo itd., povsod opazujemo delavnost, vztrajnost, dvigovanje občega blagostanja, utrjevanje denarne vrednosti; le pri nas gre vse mesto naprej — nazaj! Nesposobni in sebični državniki so privedli našo domovino do vsega pomisleka vrednega gospodarskega stanja. V Curihu plačujejo za naših 100 K komaj 1 švicarski frank in 55 santimov, inozemstvo nam prav ne zaupa in ne da za obojnovno potrebnih kreditov, s parlamentom postopa vlada samovoljno, v državi valovi nezadovoljnost, korupcija in suncvojlja pa sta zavzele že toliko seg, da ju ljudstvo ne more več prenašati.

Glavna pravica vsakega parlamenta je dovoljevanje državnih izdatkov. Te pravice si parlament ne sme pustiti nikdar vzeti. Pri nas je seveda drugače: Pašičeva vlada si je za mesec marec in april dovolila izredni kredit v znesku 75 milijonov dinarjev pri tem pa odklonila kontrolo in "radovednost" Narodne skupščine. Najznamenitejša na tej stvari pa je dejstvo, da ta vlada uporabljala ta ogromni kredit v neumestne in javnosti neznanne svrhe. Zagrebški list so odkrito pisali, da bo vlada uporabljala ta kredit za podku, ovanja vplivnih nasprotnikov sedanjega režima na Hrvaškem. Tako torej! Za obnovo razdrapanih prometnih sredstev, za povzdigo narodnega gospodarstva in za omiljevanje socialne bede nimajo denarja, ker ga razmetujejo za koristolvske, temne svrhe. In pri vsem tem še se javnost čudi, odkod silna draginja, nezadovoljnost in padanje denarne vrednosti.

Jasno sliko zavoženega gospodarstva vladnih strank nam dajejo razprave v finančnem odboru Narodne skupščine. Sedaj že tičimo v zadnji polovici meseca februarja in vlada še do danes ni predložila celemu parlamentu rednega budžeta ali proračuna za l. 1922. Vsi se sline nesigurnosti, v kateri se nahaja, se ni upala stopiti s proračunom pred zastopnike ljudstva. Zatekla se je k opasnemu sredstvu: k dvanajstini. Proračun, v katikor so ga obdelovale in pretresovale sekcije finančnega odbora, je glasoma zatrdila uplivnih članov parlamenta — izmišljen, saj se je vendar ugotovilo, da ministri ne predlagajo točnih števil in natančnih podatkov. Številke se ne v emajo! Ta neovrgljiva resnica se zrcali iz odgovora žel. ministra Staniča na interpelacijo nekoga poslanca. Minister je sam priznal, da so številke, predvičene v proračunu za ministrstvo saobrčaja, napačne in ne odgovarjajo resnici. — O proračunu vojnega ministra pa je izrekel najboljše sodbo poslanec demokrat M'lan Pribečevič, vpokojeni podpolkovnik in brat ministra svetozarja Pribečeviča, ki je rekel, "da je budžet (proračun) vojnega ministra lažnjiv in izmišljen. Proračun prosvetnega ministra Pribečeviča je bil bolj tako pomamljivo in površno izdelan, obenem pa tako neasen, da ga je finančni odbor v katerem sedijo večinoma zastopniki vladnih strank, vrnil vladi.

Jugoslovanski klub, ki se bori v vseh odborih proti nasilju večine, je spoznal veliko nevarnost, katera preti vsled brezglave finančne politike sedanjih vladincev celi naši občutljivi. Zato je postal poslanec Vlado Puhšajak v ime v svojih tovarišev dne 21. t. m. v seji Narodne skupščine svojo možato in odkritosrečno "odvoje" no mišlje je". Jugoslov. klub zahteva čimprejšnjo preložitev rednega proračuna za l. 1922. V današnjih kritičnih časih je postopanje vlade, ki se vedno globlje pogreza v proračunske provizorije (dvanajstine — dvanajsti del leta: mesečne izredne potrebe), neodpušljivo. Jugoslovanski

klub obsoja dovoljevanje dvanajstine na podlagi izmišljenega proračuna za leto 1920-21, kateri se je v dvanajstinih za januar in februar zmanjšal za celih 107 milijonov 651.031.00 dinarjev in 54 milijonov 400.625.36 K; posledica brezglavega zmanjševanja se pokazuje v dejstvu, da najvažnejša ministrstva ne morejo z dovoljevanji krediti izhajati in da naknadno zahtevajo vedno več. Na ta način se kljub zagotovitvi vlade ne bo dalo prav nič prihraniti, nasprotno pa se bo moral budžet povečati. Nadalje obsoja Jugoslovanski klub način gospodarstva, ki se je v zadnjih mescih uveljavil v prometnem in gradbenem ministstvu. V obeh ministrih odvijajo razna dela, sklepajo pogodbe, parlament pa za vse to ni dovolil kreditov.

Posebno pozornost je Jugoslovanski klub posvetil dejstvu, da se vlada glede državnih dohodkov (davkov, carin, taks in pristojbin) ne ozira na dejanske razmere in da še danes ne misli na izenačenje davkov po vsej državi. Zahteval je v imenu malih posestnikov, obrtnikov in delavcev, v imenu najrevnejših slojev v Sloveniji in Dalmaciji, da se eksistenčni minimum (davka prosti del dohodkov) poviša od 4800 K vsaj na 10.000 kron. Da se ta kritika vsaj nekoliko popravi, je potrebno, da se to izvrši že sedaj v dvanajstinih za marec in april, ker se bo v mesecu marcu vršila odmera dohodnine in bi sicer postala do leta v lin. zakonu za l. 1922, ki doleča znesek 10.000 K, brezpredmetna.

V znak protesta proti slabemu državnemu gospodarstvu, proti izžemanju in obdačevanju revnih slojev je Jugoslovanski klub glasoval proti predloženim dvanajstini. S tem je padla značilna sodba o dvanajstinih in izmišljenem proračunu.

Samostojni in soc.-demokrati odobrili gospodarstvo sedanje vlade.

In zopet se je pokazalo, da so zloni samostojni in rdeči socialdemokrati, ki vladi dovoljujejo davke in izdatke kakor vlada hoče in vlada zabteva. V petek, 24. februarja se je vršilo v narodni skupščini glasovanje o začasnem proračunu ali dvanajstinih za marec in april. Jugoslovanski klub, v katerem so poslanci Kmetijske zveze ozir. Slov. ljudske stranke je po svojih govornikih: Gosarju, Skulju in Brodarju izjavil, da ne more glasovati za dvanajstine, ker sedanja vlada sploh pametno vladati in gospodariti ne zna. Isto so izjavili tudi zemljoradniki, socialni demokratje, republikanci in narodni socialisti. Če bi vsi ti poslanci pred glasovanjem za pustili zborovalno dvorano, bi bilo na vzhodih premalo poslancev in — vlada bi dobila broc. S tem bi v tej seji tudi padle dvanajstine. Tak padeo pomeni nezaupke vladi.

In kaj se je zgodilo. Samostojni in rdečkarji so ostali v dvorani in so glasovali za vladni predlog, t. j. za poročanje in izterjevanje ogromnih davčnih bremen in za razmetavanje milijard in milijonov. V domovini vpilje Mermolja, Drogenik, Golouh, Kristan in drugi, da oni niso za nove in visoke davke, da niso krivi slabega vladnega gos odarstva, a v Beogradu, — ker se odločuje, pa glasujejo za vsak vladni predlog, oziroma socialni demokrati s svojo navzočnostjo pripomorejo do skle, čnosti.

Z glasovanjem za začasni proračun so samostojni odobrili vladno gospodarstvo, odobrili, da se sme naprej gulliti kmeta z neprimerno zvišanimi davki, da se sme naredi postari navadi izmetavati milijarde za vojaštvo, a da se za srednje in nižje stanove nima sredstev za zboljšanje položaja. Ministrom so dovolili plače nad 800.000 K vsakemu letu. Samostojni in socialisti so s svojim glasovanjem in navzočnostjo v zbornici odobrili politiko sedanje vlade, ki je kriva, da vrednosti našega denarja vsak dan grozno pada. Te stranke so sokrvice, da vsled padea naše valufe draginja vedno huša in huša. Ministrom, generalom, visokim uradnikom se dajejo stonovkonke lače, kmet, delavec, obrtnik, srednji in nižji državni nastavljenici pa s svojimi družinami vred

vsled razmer, ki vlada o pri nas, ter vsled dragine obupavajo.

In za tako vlado, za tako čedno gospodarstvo gredo poslanci Samostojne in socialdemokratske stranke črez drn in strn.

Ko bodo agenti teh dveh strank zo pet prišli med naše ljudstvo, jih nazhenite, kakor zaslužijo.

Poslanci Slov. ljudske stranke so v znak ostrega protesta proti slabemu gospodarstvu, velikim davkom in proti zapostavljanju Slovencev in krivic, ki se nam godijo od strani vlade, zapustili dvorano. Isto so storili tudi srbski kmetje.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Pred par par dnevi je vlada predložila finančnemu odboru zakonski predlog o odgoditvi trg. skih izplačil v inozemstvu. Ta predlog je vlada zasnovala na pritisk raznih geografskih velekapitalistov, bankirjev in trgovcev, ki so v inozemstvu svojčas nakupili velike množine raznega blaga, katerega pa nihče ni plačal. Vsi sled silnega padanja naše denarne vrednosti — v Curihu plačujejo za 100 naših kron 1 švicarski frank in 55 santimov — in naraščanja vrednosti inozemskih valut so prišli o neje i spekulativni in s'no zagato. Sedaj ne morejo brez izgube izplačati svojih dolgov in zato so se zatekli k li ančnemu ministru dr. Kumanuščju (demokratu), kateri jim je priskočil z omenjenim zakonom na pomoč. Odlaga je plačil v inozemstvu ako je određeno s posebnim zakonom, imenujemo moratorij. Vlada, ki je z moratorijem zaščitila par veriznikov in kapitalistov, je državo s tem silo oškodovala. Vrednost dinarja bo zopet padla, ker inozemstvo upravičeno ne more več zaupati našim trgovskim krogom. Zakonski predlog o moratoriju je finančni odbor že izročil narodni skupščini. Kljub temu, da so vse gospodarske ustanove v Sloveniji in doma na Hrvaškem odločno zavrnile vladno nakano, ni upanja, da bi večina narodne skupščine zakon o moratoriju odklonila. Za nadaljnjo padanje denarne vrednosti in rastočo dragiño je soodgovoren tudi g. ministar PuceL, ker je vlada, k tero poljura njegova stranka, predložila parlamentu ta neumestni zakonski predlog.

Italija: Po dolgotrajnih pogajanjih med posameznimi parlamentarnimi skupinami je vendarle prišlo do sestave nove vlade. Novi ministrski predsednik je Facta. Vlado so sestavili narodni demokrati in popolari (to je italijanska ljudska stranka).

Nemčija: Iz Pariza poročajo, da je Nemčija plačala dne 27. februarja peti obrok vojne odškodnine v znesku 31 milijard zlatih mark.

Madžarska: Na Madžarskem se vrši o mrzlične priprave za volitve v narodno skupščino. Volilni zakon je sprejet in obavljen. Po vsej deželji se vršijo politični shodi vladnih strank, ki hoče o voditi zmerno politiko. Shode mečijo takozvani „probujajoči se Madžari“, neke fašistovske tolpe, katerim smrdi samoodločba ljudstva.

Izobraževalni tečaji

mariborskega okrožja SKSZ se vršijo po sledečem redu:

1. za dekanijo Dravsko polje v Hoča h dne 6. marca ob 11. uri dopoldne.
2. Za dekanijo Jarenina v Sent Jurju dne 8. marca ob 10. uri dopoldne.
3. Za dekanijo Ptuj v Ptuj u dne 13. marca ob 10. uri do oldne.
4. Za dekanijo Slov. Bistrica v Slov. Bistrici dne 9. marca ob 10. uri do oldne.
5. Za dekanijo Velika Nedelja pri Veliki Nedelji dne 16. marca ob 10. uri do oldne.
6. Za dekanijo Maribor desni breg Drave v Rušah dne 22. marca, ob 10 uri do oldne.
7. Za dekanijo Zavrčje v Zavrčah dne 27. marca ob 11. uri dopoldne.
8. Za dekanijo Marenberk v Marenberku dne 15. marca ob 10. uri dopoldne.

Vabljeni so vsi odborniki izobraževalnih društev, Mladeniskih zvez in urlovskih odsekov itd.

Gospodarstvo.

Iz seje odbora Kmetijske družbe. Predsednik je oročal, da se v Beogradu napravila v ministrih zopet velika neumnost. Sodi, ki pride o iz Nemške Avstrije ali iz Čehoslovaške k našim vinogradnikom, bi se morali še ori nas na novo cementirati. S to naredbo bi se seveda uničila vsa trgovina z vinom. Ministrstvo se je naprosilo, da to naredbo ukine, ker je bedasta. Ministrstvo se je sicer hifro zavarovalo proti izrazu „bedast“, toda ukrenilo ni ničesar.

Kako lepo skrbi samostojni ministar za nas Slovence. Kmetijska družba je že ponovno zahtevala od ministrva, da dobi 20 vagonov jare pšenice za Slovenijo. Ministrstvo je res ku ilo 100 vagonov jare pšenice na Češkem, toda od teh je dobimo v Slovenijo le 5 vagonov. 1 vagon bodo razdelili zaslonj, 4 pa po znižani cenil Govorili se homo pozne o ne-ristranski razdelitvi tega semena.

Samostojneži na vladi lepo skrivijo za kmeta! Kmetijska družba za Slovenijo je prosila ministrstvo za olajšave glede tarifov na železnici za kmetijske pridelke. Prošnja se je zavrnila, ker demokrasko-samostojni ministri nimajo sreca za kmetištvo, pač pa ponuajo sami olajšave pri voznih raznim sokolskim društvom.

Demokratsko-samostojna vlada nima sreca za našega kmeta. Na poziv odbornikov Kmetijske družbe je družba vložila prošnjo na ministrstvo poljoprivrede, v katerem vlada samostojni mesar PuceL, da bi dobili živinoreci od mono olske u rave živalsko sol po znižani cenil. Ministrstvo gos. PuceL je javilo, da se prošnja ne ugodu. Kar je torej za kmeta dobrega, se ničesar ne ustreže. Koru, oija se vrši le za stranko.

Kje so sedaj gg. Mermolja, Urek in Drogenik? Pred volitvami so o' ljubljali samostojni kmetom sveta nebesa. Sedaj so na vladi in odločujejo o usodi kmeta in jim ničesar ne pomagajo. Kmetijska družba se je obrnila na poljedelsko ministrstvo s prošnjo za večje pod ore za plemenske bike, mermjasee itd. Vse odkloneno. Slovenski kmetje se zahvaljujejo samostojnežem za nadaljno zasto, sfo.

Kmetje! Cujte in strmite! V proračun e ostavljenih za govedore o le samo 80.000 K za varstvo koristnih ptičev pa 180.000 K. Kako bodo uporabili teh 180.000 K za varstvo ptičev, še ne vemo. Slišali smo pa da hočejo nastaviti par samostojnih agentov, ki bodo lovili ptičekakaline.

Važnejši kmetijski opraki v marcu.

Poljedelstvo.

Vozovi, plugi, brane itd. se pregledajo, vsi poškodovani deli se da o popraviti. Deteljiska prebrana. Vse tudi travnike, ker je mnogo mahu. Zelo dobro za uničenje mahu je umetni gnoj: karnit in kostna moka. V težki zemlji se dobro vrasčeno žito prebrana, v lahki se jovala z valari. Krtine in mravljičnjaki jo travnikih se razkoplje o. Pri ugodnem vremenu se začne od srede mesca napre že se ati oves in poletno žito; nive za okopavine se nagnojijo in preorjejo.

Vinarstvo.

Splošna rez v vi ogradu. Trsje se osnaži od stare skor e ovi nasadi se ta mesec pri ugodnem vremenu že razsadijo, če ne, se pa vinograd vsaj izkolči, po reji pa zemlja zravnna s la niraj). Začne se tudi s pomladansko kopjo v vinogradu.

Kletarstvo.

Priprava sodov za drugo pretakanje, zračenje kleti.

Sadjarstvo.

Začetkom mesca se reže o še cepil. Ovita grevesca se koncem mesca odvie o. stara stor a, mah in lišaji se ostržejo. Drevje se snaži fer redči se v tem mescu.

Vrtnarstvo.

Priprava gred za spomladansko saditev, se e se salata, šinača, zelje, v to le greče tudi kumare.